

СИЛЛАБУС
2024-2025 оқу жылының күзгі семестрі
«Тарихи» білім беру бағдарламасы

Пәннің коды	Пәннің атауы	Студенттің өзіндік жұмысы (СӨЖ)	Сағат саны			Кредит саны	Студенттің оқытушы басшылығымен өзіндік жұмысы (МОӨЖ)
			Дәрістер (Д)	Практ. сабақтар (ПС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
104276 ТМРІ 5303	Тарихнама мен деректанудың теориялық-методологиялық мәселелері	5	1,7	3,3		5	6

Курс туралы академиялық ақпарат

Оқытудың түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Практикалық сабақтардың түрлері	СӨЖ саны	Қорытынды бақылау түрі
Күндізгі оффлайн	БП ЖОО компоненті, Циклы-П	Дәріс материалдарын баяндау, берілген дәріс мәтінін бірлесе талдау	Семинар тапсырмаларын талдау, тарихи зерттеулерге талдау жасау	5	Дәстүрлі жазбаша оффлайн
Дәріскер	Төлебаев Т.Ә., т.ғ.д., профессор				
e-mail	tatulebaev@gmail.com				
Телефондары	87071956050				

Курстың академиялық презентациясы

Пәннің мақсаты	Оқытудың күтілетін нәтижелері (ОН) Пәнді оқыту нәтижесінде білім алушы қабілетті болады:	ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ) (әрбір ОН-ге кемінде 2 индикатор)
Мақсаты: пәннің ерекшеліктерін, міндеттерін, микротарих әдістерін түсіну қабілетін қалыптастыру, микро-және макро-зерттеу тәжірибелерін ұштастыру мүмкіндігі туралы қазіргі тарихи ғылымда бар пікірлерді	- методологияның ерекшеліктерін, қажеттілігі мен маңызын, жалпы ғылым дамуындағы орнын;	1.1 метод, методика және методология ұғымдарын ажырату 1.2 методологияның ерекшеліктерін анықтау 1.3 методологияның қажеттілігі мен маңызын айқындау
	Теориялық көзқарастардың қалыптасуы мен олардың дамуының негізгі кезеңдерін;	2.2 Теориялық бағыттардың қалыптасу тарихын білу 2.2 Теориялардың дамуының негізгі кезеңдерін айқындау 2.3. методологияның жалпы ғылым дамуындағы орнын анықтау
	Тарихи ойдың қалыптасуы мен даму барысындағы дәстүрлі методологиялық бағыттардың орнын;	3.1.Тарих ғылымы дамуының кезеңдерін талдау 3.2 Дәстүрлі методологиялық бағыттарды айқындау

синтездеу. Курс микротарихтық зерттеу бағытының проблемалық өрісін, микротарихтың мәселелері мен ұғымдық аппаратын, түрлі ұлттық тарихнамалық мектептерде микротарихтың пайда болуы мен дамуының негізгі кезеңдерін зерттейді.		3.3 Дәстүрлі методологиялық бағыттардың тарих ғылымындағы маңызын айқындау
	Феноменология негізінде қазақ тарихының зерттелу жолдарын;	4.1 Қазақ тарихын зерттеудегі эволюционистік методологияны сыни тұрғыда талдау 4.2 Феноменология ұғымын және оның даму кезеңдерін анықтау 4.3 Феноменологияның қазақ тарихын зерттеудегі орнын айқындау
	Қазақ тарихын зерттеп, оқып-үйренудегі этнометодологияның орнын	5.1. этнометодология ұғымын түсіндіру 5.2. этнометодологияның қалыптасуы мен дамуын сипаттау 5.3 Қазақ тарихындағы этнометодологияның орнын айқындау
Пререквизиттер	Қазақстан тарихы, Философия, Қазақстан тарихының тарихнамасы. Қосалқы тарихи пәндер.	
Постреквизиттер	Теориялық деректану, Философия тарихы, Дүниежүзі тарихы; Тарихтың теориясы мен методологиясы	
Әдебиет және ресурстар	<p style="text-align: center;">Негізгі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасында тарихи сана қалыптасуының тұжырымдамасы. А., «Қазақстан», 1995. 10-б. 1. Джордж Ритцер, Джеффри Степницки. Әлеуметтану теориясы. А., 2017 2. Репина Л.П., Зверева В.В., Парамонова М.Ю. Тарихи білім тарихы. А., 2016 3. Медушевская О. М. Теория и методология когнитивной истории /О. М. Медушевская. — М., 2008 4. Лаптева М. П. Теория и методология истории: курс лекций / М. П. Лаптева; Перм. гос. ун-т. — Пермь, 2006. — 254 с. 5. Смоленский Н. И. Теория и методология истории. М., 2008. — 272 с. 6. Гуссерль Э. Кризис европейских наук и трансцендентальная феноменология. – СПб.: Фонд Университет: Владимир Даль, 2004. 7. Гарфинкель Г. Исследования по этнометодологии.-СПб., 2007. –20-б. 8. Төлебаев Т.Ә. Қазақстан тарихы мен тарихнамасының өзекті мәселелері. Алматы, Қазақ университеті, 2016. 9. Ювал Ноаһ Харари. Sapiens.Адамзаттың қысқаша тарихы. Алматы, 2018.-368 б. <p style="text-align: center;">Қосымша</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ингарден Р. Введение в феноменологию Эдмунда Гуссерля. М.,1999. 2. Шелер М. Феноменология и теория познания / Шелер М. Избранные произведения. М., 1994. 3. Мерло – Понти М. Феноменология восприятия. СПб., 1999. 4. Антология феноменологической философии в России, т.І, М., 1997; То же, т.ІІ, М., 2000. 	

5. Spiegelberg H. The Phenomenological Movement. A historical Introduction. V. 1-2. The Hague, 1969.

6. Феноменологическая концепция сознания: проблемы и альтернативы. М., РГГУ, 1998.

7. Библиография по философским и методологическим проблема истории (1956—1981) // Методологические и философские проблемы истории. Сб. Новосибирск, 1983. — С. 305—350.

8. Королев А. А. Теория и методология современных исторических исследований. Библиограф. сб. М., 1995.

9. Астахов М. В. Методология исторической науки. Историко-библиографическое исследование отечественной литературы 80-х — 90-х гг. XX в. Том I. Библиография. Историография. Общая и специальная методология исторической науки / СЦАИ. — Самара, 2006—289 с.

11. Гуссерль Э. Идеи к чистой феноменологии и феноменологической философии. — М.: ДИК, 1999.-6-б.

12. Гуссерль Э. Картезианские мышления. — СПб., 2001.287-290бб.

Зерттеушілік инфрақұрылымы

1. Тарих факультеті жанындағы «Дүниежүзі тарихын зерттеу орталығы»;

2. Алматы қаласының жалпы білім беретін мектептері мен гимназиялары (№ 138; 140; 146; т.б.);

Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы 1. Әл-Фараби кітапханасы; 2. Ұлттық кітапхана; Интернет-ресурстар (3-5 кем емес) 1. <http://elibrary.kaznu.kz/ru>

2. МООС: Дәріскердің авторлық онлайн-курсы («Методологиялық бағыттар») // https://open.kaznu.kz/courses/course-v1:kaznu+EShO_kz+2022-2023_C1/about

Пәннің академиялық саясаты

Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады.

Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді.

Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.

Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.

Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері.

Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Әртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.

Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail 8707 1956050, Tur-07@mail.ru немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы кеңестік көмек ала алады.

Войти Zoom Конференция

<https://us04web.zoom.us/j/7755746756?omn=71708286780>

Идентификатор конференции: 775 574 6756

Код доступа: X08aTh

МООС интеграциясы (massive openlline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.

Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі		Бағалау әдістері	
аға	Ба ллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға
Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық			

	4,0	5-100	9	Өте жақсы	процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген.	
-	3,67	0-94	9			
+	3,33	5-89	8	Жақсы	<p>Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.</p> <p>Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.</p>	
	3,0	0-84	8		<p>Формативті және жиынтық бағалау Оқытушы бағалаудың өз түрлерін енгізеді немесе ұсынылған нұсқаны қолданады</p>	<p>% мәндегі баллдар Оқытушы өзінің баллдарға бөлуін күнтізбеге (кестеге) сәйкес пункттерге енгізеді. <u>Емтихан және пән бойынша қорытынды балл өзгермейді.</u></p>
-	2,67	5-79	7		Дәрістердегі белсенділік	5
+	2,33	0-74	7		Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	20
	2,0	5-69	6	Қанағаттанарлық	Өзіндік жұмысы	25
-	1,67	0-64	6		Жобалық және шығармашылық қызметі	10
+	1,33	5-59	5		Қорытынды бақылау (емтихан)	40
	1,0	0-54	5		ЖИЫНТЫҒЫ	100
X	0,5	5-49	2	Қанағаттанарлықсыз		
	0	-24	0			

**ОҚУ КУРСЫНЫҢ МАЗМҰНЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ КҮНТІЗБЕСІ (кестесі)
Оқытудың және білім берудің әдістері.**

Апта / мо	Тақырып атауы	Сағат саны	Ең жоғары балл
-----------	---------------	------------	----------------

ду ль			
	Модуль 1. Тарихнама мен деректанудың теориялық мәселелері		
1	Д. Кіріспе.	1	1
1	ПС Курстың пәні, мазмұны және мақсаты мен міндеттері, ерекшеліктері.	2	8
2	Д. Теория, метатеория ұғымдары және олардың ерекшеліктері	1	1
2	ПС Теория және макротеория туралы	2	8
2	МОӨЖ 1. МӨЖ 1 орындау бойынша кеңес		
3	МӨЖ 1. Теория, методология және тарихнама мен деректанудың теориясы мен методологиясы туралы (эссе).		20
3-4	Д. Методология ұғымы және оның ерекшеліктері	1	2
3-4	Сс 3: Методология және оның бағыттары	2	16
5	Д. Модернизм және тарихнама мен деректану.	1	1
5	Сс 4: Модернизм макротеориясы	2	8
6	Д. Постмодернизм: қалыптасуы, ерекшеліктері	1	1
6	Сс 5: Постмодернизм туралы түсінік	2	8
7	Д:Структурализм және тарихнама мен деректану	1	1
7	Сс 6: Структурализм мен постструктурализм	2	8
7	МӨЖ-2. Коллоквиум. Метод, методика, методология және методологиялық бағыттар туралы эссе. Жазбаша тапсыру		17
АБ1			100
	Модуль 2. Тарихнама мен деректанудың методологиялық мәселелері		
8	Д:Эволюционизм және тарихнама мен деректану	1	1
8	Сс 7: Эволюционизм және антиэволюционизм. Пікірталас	2	7
	МОӨЖ 3: МӨЖ 3 бойынша кеңес беру		
9	Д:Диффузионизм және тарихнама мен деректану	1	1
9	Сс 8: Диффузионизм және тарихнама мен деректанулық зерттеулер	2	7
10	Д: Позитивизм және тарихнама мен деректану	1	1
10	Сс 9: Позитивизмді тарихнама мен деректанулық зерттеулерде қолдану	2	7
10	МӨЖ-3. Коллоквиум. Диффузионизм және қазақ тарихы мәселелері		12
11	Д:Функционализм және тарихнама мен деректану	1	1
11	Сс 10. Функционализмнің тарихнама мен деректанудағы орны.	2	7

12-13	Д:Этнометодология және тарихнама мен деректану	2	2
12	МОӨЖ 4. МӨЖ 4 орындау бойынша кеңес		
12-13	Сс 11: Тарихнама мен деректануда этнометодологияны пайдалану мәселелері	4	14
13	МӨЖ 4: Позитивизмді, функционализмді тарихнамалық және деректанулық зерттеуде пайдалану жолдары (диссертация тақырыбы бойынша)		12
14-15	Д:Феноменология және тарихнама мен деректану	2	2
14	МОӨЖ 5: МӨЖ 5 орындау бойынша кеңес		
14	Сс 12: Феноменология және тарихнама мен деректану мәселелері	2	7
15	Сс 13: Методологиялық плюрализм ғылыми зерттеулерде		7
15	МӨЖ 5. Этнометодологияны және феноменологияны тарихнамалық және деректанулық зерттеуде пайдалану жолдары (диссертация тақырыбы бойынша)		12
	МОӨЖ 6. Емтихан сұрақтары бойынша консультация		
АБ2			100

Декан

Д.С. Байғұнақов

Оқыту және білім беру сапасы бойынша
Академиялық комитетінің төрағасы

Бижанова М.Т.

Кафедра меңгерушісі

Р.С. Мырзабекова

Дәріскер

Т.Ә. Төлебаев

СӨЖ бойынша оқу нәтижелерін бағалау рубрикаторы

Кри- терий/ бал л	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлы қ»	«Қанағаттанарлықсыз»	
	СӨЖ1 21	СӨЖ1 15	СӨЖ1 10	СӨЖ1 6	СӨЖ1 21
	СӨЖ2 19	СӨЖ2 12	СӨЖ2 9	СӨЖ2 5	СӨЖ2 19
	СӨЖ3 10	СӨЖ3 7	СӨЖ3 5	СӨЖ3 3	СӨЖ3 10
	СӨЖ4 12	СӨЖ4 9	СӨЖ4 7	СӨЖ4 3	СӨЖ4 12
	СӨЖ5 14	СӨЖ5 10	СӨЖ5 8	СӨЖ5 4	СӨЖ5 14

<p>Тапсырманьың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну.</p>	<p>«Өте жақсы» бағасы тапсырманьың теориясы толық көрініс тапқан, әр тұжырым мен қорытындын ың егжей-тегжейлі дәлелдерін қамтитын, логикалық және дәйекті түрде құрылған өзіндік жұмыс үшін қойылады.</p>	<p>«Жақсы» бағасы теориялық мәселелер біршама ашылған, бірақ кейбір мәселелер толық қамтылмаған, негізгі қағидалардың қысқартылған дәлелдері көрсетілген жағдайда қойылады, материалды жеткізудің қисыны мен дәйектілігінде қате жіберілуі мүмкін. Тапсырмада кейбір стилистикалық қателіктер жіберілуі, терминдер дұрыс қолданылмауы мүмкін.</p>	<p>«Қанағаттанарлық» баға өзіндік жұмыста теориялық тапсырма толық ашылмаған жағдайда қойылады, негізгі қағидалар үстіртін дәлелденген, баяндамада композициялық диспропорцияларға, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол берілген.</p>	<p>Тапсырманьың теориялық тұжырымдамаларын дұрыс аша алмау, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.</p>	<p>Тапсырма бойынша негізгі ұғымдарды, теориялық тұжырымдамаларды білмеу, нақты фактілер мен оқиғаларды білмеу.</p>
<p>Таңдалған әдістер мен технологияны нақты практикалық тапсырмаға қолдану.</p>	<p>СӨЖ тапсырмаларын толық орындау, жұмысты толыққанды қорғау, қойылған сұрақтарға дәлелді жауап беру, тапсырманьың практикалық мәселелерін шешу;</p>	<p>Тапсырманьы ішінара орындау, пәннің практикалық міндеттерін толық шешпеу, қойылған сұраққа толық емес, бірақ дәлелді жауап беру; пән бойынша ғылыми тіл нормаларын сауатсыздау пайдалану;</p>	<p>Материалды үзік-үзік жеткізіледі, қисын мен дәйектілік бұзылады, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, пәннің теориялық білімі үстірт, біржақты қолданылады.</p>	<p>Тапсырманьы шешуде ұтымсыз әдістің қолданылуы немесе жеткілікті ойластырылмаған жауаптың берілуі; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер жіберу.</p>	<p>Тапсырмаларды шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытындылар жасай алмау. Сабаққа белсенді қатыспау.</p>
<p>Таңдалған</p>	<p>Тапсырманьы толық</p>	<p>Тұжырымдамалық материалды</p>	<p>Негізделген ғылыми</p>	<p>Тапсырма өрескел</p>	<p>Тапсырма орындалм</p>

<p>ан әдіс тем енің ұсынылған пра кти кал ық тапс ырм аға қол дан ылу ын баға лау жән е тал дау, алы нға н нәт иже нің негі здем есі.</p>	<p>орындау, қойылған сұрақтарға толық, дәлелді жауап беру, пәннің практикалық мәселелерін шешу; Ғылыми қағидалар, қолданылған әдістеме мен технологияны ң дәйекті, қисынды және дұрыс негіздемесі, сауаттылық, ғылыми тілдің нормаларын сақтау.</p>	<p>пайдалануда дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кіші-гірім қателіктерге беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.</p>	<p>3-4 ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.</p>	<p>қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдама лық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.</p>	<p>ады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материал дары мен құралдар ы пайдалан ылмады.</p>
--	---	---	---	--	--